

rudolf bunk

**galerija umjetnina
split
9/24. 5. 1969.**

duško kečkemet

Njemački slikar, rođen 1908. u Berlinu, godine 1934. emigrira pred nacistima u Švicarsku, Švedsku i najposlije 1938. u Jugoslaviju, gdje boravi i djeluje u Splitu sve do 1958, a otada živi u Hamburgu, posjećujući i dalje Split.

Rudolf Bunk je tipičan sjevernjak koji otkriva jug, ali ne turistički, već dobulko, suštinski; koji na jugu nalazi svoju drugu domovinu, svoj drugi svijet. On je donio sa sobom atmosferu, stanovitu grafičnost i osebnost njemačkog ekspresionizma, ali i utjecaj pariskog fovizma, što će u nekim likovima gotovo graničiti s Picassoovim kubizmom. Ali on je ovdje našao jednu drugu atmosferu, druge boje, drugu kompoziciju i sasvim drugačije gledanje na umjetnost i slikarstvo. Spojiti ta dva oprečna svijeta nije uvijek bilo tako i bezopasno. Katkada bi prevladala njemačka strogost, katkada dalmatinska raspjevanost, katkada sjevernjački grafizam, katkada južnjački kolorizam.

Pedesetih godina, kad se naše slikarstvo tek počelo oslobađati dogmatičnog socrealizma i tumarati u jalovom krugu veoma retardiranog postimpresionizma, Rudolf Bunk i Ante Kaštelančić jedini su na monotonim izložbama splitskog Uluha privlačili svježinom, originalnošću i suvremenim likovnim izrazom. Bunk je već tada eksperimentirao između njemačke ekspresije i suvremene apstrakcije. Naročito su privlačile njegove figure, portreti i aktovi, određenih i čvrstih naglašenih linija. Nakon odlaska iz Dalmacije i povratka u domovinu, u živi ali komercijalizirani ambijent Hamburga,

koji sa splitskim ima sličnosti samo u lučkom životu, ali u svemu ostalom dijametralno je oprečan, Bunk je u svome stvaranju i dalje ostao povezan s Dalmacijom.

Nakon posljednje dvije izložbe što smo ih vidjeli u Splitu, njegov likovni izraz je sazrio, kristalizirao se. Mrtve prirode, pejzaži, portreti, pa i apstraktne kompozicije, nisu više eksperimenti, već plodovi likovnih spoznaja i sigurnih interpretacija.

»Autoportret«, »Žena iza prozora« slikarski su zrela ostvarenja, vrijedna svake galerijske postave. Nas ipak više zanima ona druga grupa njegovih radova s dubokim reminiscencijama na jug, na Dalmaciju u kojoj je proveo dva najljepša decenija svoga života. Jedna istaknuta slika, »Sjećanje na Dalmaciju«, sintetizira u sebi taj slikarev sjevernjački doživljaj Dalmacije. Ima tu nostalgije, ali nema ni traga sentimenta. Sjećanja su na likovnom i intelektualnom polju, a ne na literarnom.

I dalje je ostala tipična Bunkova crna grafička linija, jaka, debela, što podsjeća na dalekog Courbeta, ali i na bližeg Rouaulta ili čak Picassoa. U tome je ostao dosljedan svom prvotnom stilu rada. I boje pejzaža, mada južnjačkoga, ostale su pretežno tamne; dominiraju naročito indigo modra i crvena. I u najslikovitijim pejzažima, pa čak i u mrtvim prirodama, prisutna je stanovita dramatika, tipično nordijska, ekspresionistička. Čak i palme u splitskoj luci djeluju svojim čvrstim konturama i zagasitim bojama, svojom uzvitlanošću vjetrom, sjevernjački dramatično. Možda nam zato i jesu najbliže njegove mrtve prirode u kojima ima ipak najviše smirene i zatvorene, intimne, harmonije.

Svojim dugim i plodnim boravkom u našoj sredini i svojom daljnjom suštinskom povezanošću s njom slikar Rudolf Bunk ušao je i u našu likovnu umjetnost i pridonio joj svojim slikarstvom.

petar lubarda
sjenke na zidu, 1967.

190

